

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Datum

11 februari 2019

Contactpersoon

Karen van Brunschot

Onderwerp

Algemeen Overleg Armoede- en schuldenbeleid
op 14 februari 2019

Bijlage(n)

--

Doorkiesnummer

06 46 37 04 52

Ons kenmerk

FO19-007

Geachte leden van de commissie,

Het thema schulden heeft blijvende aandacht van onze branches, Federatie Opvang, RIBW Alliantie en GGZ Nederland. Een zeer grote groep van onze cliënten heeft problematische schulden.¹ We zien dat met het huidige beleid de problemen niet minder worden en dat geen echte oplossingen in zicht zijn. De toeslagenproblemen blijven voortduren. Toegezegde maatregelen als vereenvoudiging beslagvrije voet vinden geen doorgang of worden uitgesteld. De kostendelersnorm blijft een belangrijke oorzaak van schulden. Niet duidelijk is of een ingediende motie (R. Peters CDA)² opgevolgd wordt. Het toelatingsbeleid tot schuldhulp in gemeenten is zeer divers en vaak wordt toegang geweigerd juist aan kwetsbare groepen.³ In eerdere brieven werd al stilgestaan bij belangrijke knelpunten. We willen hierbij enkele punten opnieuw onder de aandacht brengen. We juichen hierbij de motie toe van de heer R. Peters (CDA) die in november is aangenomen en waarbij gemeenten afspraken moeten gaan maken om huisuitzettingen vanwege schulden te voorkomen.

1. Het toeslagensysteem als grootste probleem

Het complexe toeslagensysteem, verkeerd/onterecht toewijzen en terugvorderen blijft een van de belangrijkste oorzaken van schulden. Dit fundament van ons huidige stelsel zal moeten worden heroverwogen.

- *Wil de Staatssecretaris onderzoeken, met haar collega's van de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken, welke alternatieven er zijn voor het huidige toeslagensysteem?*

¹ Van de cliënten in de Maatschappelijke Opvang heeft 90% schulden. Factsheet Schulden in de MO.

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35000-XV-54.html>.

³ Open Deur, Nationale Ombudsman 2016 (onderzoek naar de toegankelijkheid van de schuldhulpverlening) en Open deur? Het vervolg 2018.

2. Toegezegde maatregelen, die een verbetering betekenen, moeten voortvarend worden ingezet

Het voorstel van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet is nog niet gerealiseerd en zelfs uitgesteld tot medio 2021, terwijl bovendien bij een groot deel van de mensen de beslagvrije voet te laag is vastgesteld.

- *Wilt u de staatssecretaris vragen om met onmiddellijke ingang de tussenmaatregelen toe te passen zoals voorgesteld door LOSR.*⁴

3. Boetes blijven oplopen

Het gespreid betalen van geringere CJIB-boetes is een goed initiatief. We zien dat in de praktijk, op het moment dat er geen betalingsregeling is getroffen, boetes gewoon blijven oplopen. Dit treft juist de meest kwetsbare schuldenaren. Graag willen we hierbij ook aandacht vragen om alle boetes te laten meenemen in een schuldentrajec (inclusief schadevergoedingsmaatregelen boetes).

- *Kan de staatssecretaris laten onderzoeken hoe dit systeem van het snel oplopen van boetes verder kan worden doorbroken?*

Tenslotte vormt de bestuursrechtelijke premie een probleem (zie motie Ellemeet en Dik-Faber⁵).

- *Kan de Staatssecretaris onderzoeken of deze “boete” kan worden afgeschaft.*

4. Laat één schuldeiser geen belemmering vormen in een traject

Conform het in Denemarken toegepaste model⁶ willen we graag dat het niet meer mogelijk is dat een schuldenregeling/traject kan worden geblokkeerd doordat één of twee schuldeisers niet meewerken.

- *Wilt u de staatssecretaris vragen het Deense model te laten onderzoeken en daarbij aan te geven hoe dit model in Nederland eenvoudig zou kunnen worden toegepast?*

5. Sanering moet breder ingezet worden

Het op grotere schaal toepassen van sanering is een goed alternatief. Het grote voordeel van saneren, is niet alleen een vermindering van de stress van schuldenaren, het betekent ook een eenvoudiger, minder kostbaar traject.⁷

- *Kan de staatssecretaris gemeenten aanmoedigen en faciliteren om meer te saneren?*⁸

Tenslotte blijven we benadrukken dat binnen gemeenten ruimte moet komen om meer personele inzet en deskundigheid in te zetten voor kwetsbare groepen met schulden. Ook binnen onze branches moet de kennis en aanpak van schulden verder worden verbeterd.

⁴

https://schuldingo.nl/fileadmin/Signalering/Reactie_LOSR_op_uitstel_invoering_nieuwe_beslagvrije_voet.pdf

⁵ Motie Ellemeet en Dik-Faber: Kamerstuk 34775-XVI nr.73, vergaderjaar 2017-2018)

⁶ De actuele Status van de Deense aanpak moet nader worden bekeken en op toepassingsmogelijkheden in Nederland worden beoordeeld.

⁷ Onderzoek Saneren versus bemiddelen, 2018

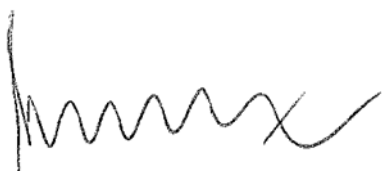
⁸ Het feit dat evt. toename in inkomen leidt tot niet saneren is voor veel van onze cliënten geen valide argument.

Binnen De Meerjarenagenda Toekomst Beschermd Wonen zou een extra versterking van de activiteiten op dit thema goed gebruikt kunnen worden. Interdepartementale Samenwerking is onontkoombaar. Ziet de staatssecretaris hier mogelijkheden voor?⁹

Graag willen we als branches meedenken om te komen tot een adequate schuldenaanpak voor kwetsbare groepen. Hierbij dient tevens aandacht te bestaan voor de brede impact van schulden op tal van levensgebieden als gezondheid, vinden van goede huisvesting, participatie en relaties. Een groot deel van bovenstaande problemen geldt ook voor vrouwen in de (vrouwen)opvang. Voor deze groep worden separaat nog gesprekken gevoerd.

Voor vragen is Karen van Brunschot bereikbaar via k.vanbrunschot@opvang.nl of 06 46 37 04 52.

Met vriendelijke groet,

de heer A.P.B.M. van Tuijn
Voorzitter RIBW Alliantie

de heer drs. J.P. Laurier
Voorzitter Vereniging Federatie Opvang

mevrouw drs. V.J.W.C. Esman-Peeters
Directeur GGZ Nederland

⁹ In het kader van het project gesteund door SZW "Versterking financiële zelfredzaamheid van cliënten in de opvang en BW" werd een eerste start gemaakt met ondersteuning van instellingen in hun deskundigheid en werd materiaal ontwikkeld voor professionals. In de MJA is voorzien in kennisontwikkeling en bijeenkomsten, echter bescheiden in omvang.